

Sverige har EU:s bästa djurskyddsregler

På EU-nivå finns enbart ett gemensamt regelverk för kalvar upp till sex månaders ålder, det s k kalvdirektivet. Därutöver finns ett övergripande djurskyddsdirektiv för alla djurslag. På de områden och för de djurkategorier som inte omfattas av EU:s lagstiftning varierar medlemsländernas lagkrav avsevärt.

Bedövning vid slakt

I flera andra EU-länder finns möjlighet till dispens från kravet på bedövning före slakt när det rör sig om religiös slakt. Denna dispensmöjlighet utnyttjas rutinmässigt av många slakterier i t.ex. Belgien och Frankrike och det bedöms att mängden kött som härrör från djur som inte bedövats före avblodningen vida överstiger efterfrågan bland de religiösa konsumenterna. Därför säljs sådant kött också som "konventionellt" kött. Det finns ingen särskild märkning av kött från djur som slaktats utan bedövning, så detta kött går inte att skilja från kött från djur som bedövats före slakt.

Slakt utan föregående bedövning innebär ett stort lidande och oerhörd stress för djuret. Före avblodningen fixeras djuret med hjälp av olika anordningar, och ibland vänds det fixerade djuret även upp och ner. Själva avblodningen leder till sist – efter minst ca 20 – 85 sekunder - till förlorat medvetande, men studier har visat att nötkreatur kan vara vid medvetande i flera minuter efter snittet.

Enligt en enkätstudie genomförd 2007/2008, som omfattade Tyskland, Italien, Spanien, Australien och Israel, var det ca 5 % av nötkreaturen som slaktades utan bedövning i Tyskland och Italien. I Spanien slaktades ca 10% av nötkreaturen utan bedövning.

[Läs mer om studien](#)

Enligt en [briefing till EU-parlamentet](#) som gjordes 2012 slaktades 6 % av irländska och 25 % av franska nötkreatur utan bedövning under 2006/2007.

I Sverige är det förbjudet att slakta utan bedövning, och dispenser ges ej. Eftersom muslimska företrädare accepterar vissa bedövningsmetoder förekommer halal-slakt i Sverige. Djuren bedövas precis som vanligt och som alltid i Sverige. Det enda som skiljer är att vid avblodningen läggs själva snittet på ett annat sätt, och i närvaro av en person med muslimsk status, som också ber en bön.

Läs mer om [religiös slakt på Jordbruksverkets hemsida](#)

Gödkalvsuppfödning

I flera andra EU-länder förekommer så kallad gödkalvsuppfödning, då kalven föds upp på huvudsakligen mjölk eller mjölkersättning med lågt järninnehåll, samt kraftfoder. Syftet är att hålla nivåerna av järn på en låg nivå i blod och muskler, för att köttet ska bli ljusare än normalt. EU-direktiv kräver att alla kalvar ska få minst 50 gram grovfoder vid åtta veckors ålder och ökas successivt. Detta är avsevärt mycket mindre än vad kalvar i denna ålder äter när de ges fri tillgång till hö. Enligt en doktorsavhandling från 2008 (Effects of restricted and free suckling, Sofie Fröberg) åt kalvar som gavs fri tillgång till hö ca 700 gr hö om dagen när de var 9-10 veckor gamla. Gödkalvar slaktas vid 20 veckors ålder och vid denna ålder ska grovfodergivan enligt EU-reglerna vara minst 250 gram.

I Sverige ska alla kalvar över två veckors ålder ha fri tillgång till grovfoder, för att matsmältningsorganen ska utvecklas normalt. Gödkalvsuppfödning av detta slag förekommer alltså inte i Sverige.

Den låga mängden järn i fodret innebär att nivåerna av hemoglobin i blodet är lägre än normalt - gödkalven får blodbrist. Blodbrist orsakar symtom i form av bland annat svaghet och andfåddhet, och i svårare fall kramper och dödsfall, eftersom blodet har försämrade förmåga att transportera syre. EU:s lagstiftning ställer krav på en miniminivå av hemoglobin hos nötkreatur. Dock motsvarar denna miniminivå bara ca 60 % av den normala nivån hos ett friskt djur, och det finns därmed risk för att dessa djur ändå får symtom på blodbrist.

Bedövning vid operativa ingrepp

Avhorning och kastration av kalvar görs i både Sverige och övriga EU-länder, men kastration av tjurkalvar är ovanligare i Sverige jämfört med andra länder. I Sverige är bedövning obligatoriskt vid alla operativa ingrepp, men i exempelvis Irland och Tyskland är det tillåtet att kastrera och avhorna unga kalvar utan bedövning.

Kortare slakttransporter

Svenska regelverk tillåter max åtta timmars transporttid för slaktdjur. Enligt EU:s förordning om skydd för djur under transport får nötkreatur transporteras i 14 timmar, därefter en timmes vila för att vattnas, därefter ytterligare 14 timmar.

En utvärdering av förordningen, som gjordes 2009/2010, visade att ca hälften av alla nötkreaturstransporter var långa, dvs längre än åtta timmar, och ca 10 % av transportererna var 29 timmar eller längre.

Beteskrav

Sverige har som enda land i världen lagkrav på att alla nötkreatur över sex månaders ålder ska få gå ut på bete sommartid. Tjurar är undantagna från beteskravet: dels kan lösa tjurar utgöra en säkerhetsrisk, dels vill man undvika att kor och kvigor som går ute blir tjuvbetäckta. Finland och Österrike ställer krav på rastning utomhus (på exempelvis betongplatta) för kor och kvigor som

hålls uppbundna. I Danmark var andelen mjölkkor som fick komma ut på bete 33 % 2010, och i Tyskland får mellan ca 35 och 42 % av djuren gå på bete. För Holland var siffran ca 50 %.